

Л. А. МУСІНА, канд. екон. наук, завсектору

Т. К. КВАША, заввідділу

О. В. КОВАЛЕНКО, с. н. с.

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЗА ДАНИМИ МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГІВ

Резюме. Геополітична, економічна, екологічна та соціальна нестабільність у світі, що зростає останніми роками, вимагає вироблення та реалізації ефективної політики сталого розвитку, яка передбачає прийняття збалансованих рішень з позицій справедливої оцінки внеску всіх трьох його складових (економічна, соціальна й екологічна) в отримання сукупного результату економічної діяльності та соціального прогресу. Для оцінювання ефективності політики з реалізації завдань Цілей сталого розвитку, її здобутків і прогалин використано позиції України в міжнародних індексах сталого/зеленого розвитку: ефективності переходу до сталого розвитку, зеленого майбутнього, Цілей сталого розвитку, зеленого зростання, сталої конкурентоздатності. Використання декількох індексів сприяє більш комплексному й об'єктивному аналізу. Таке оцінювання допоможе приймати зважені управлінські рішення з урахуванням впливу можливих кризових ситуацій. За результатами аналізу позицій України в міжнародних індексах визначено, що, попри значну кількість державних стратегічних документів і значний обсяг завдань, не всі з завдань 17 ЦСР мають чіткі кількісні індикатори результативності, а відповідальність за їх реалізацію досить розмита. Цей аналіз надав можливість визначити фактори повільного руху у бік сталого розвитку, індикатори такого «тупцювання». Зазначені індикатори охоплюють практично всі показники ресурсної ефективності: низька частка відновлювальних джерел енергії та висока частка видобувних джерел, високі водо-, відходо- та ресурсоємності ВВП; зелені економічні стимули: відсутність стимулів і фінансів для розширення торгівлі екологічними товарами та послугами, для екологічних інновацій, вкрай низькі обсяги фінансування досліджень і розвитку ДіР – джерела інновацій і технологій; індекси ефективного управління: індекс сприйняття корупції, обсяг інвестицій у % до ВВП, якість публічних послуг; індекс інтелектуального капіталу: кількість отриманих прав інтелектуальної власності на душу населення тощо. Запропоновано визначити активатори руху в напрямі сталого розвитку під час формування дорожньої карти науки, технологій та інновацій (НТІ) для досягнення Цілей сталого розвитку, яка розробляється в УкрІНТЕІ в рамках відповідної глобальної пілотної програми ООН.

Ключові слова: сталий розвиток, зелене зростання, система глобальних індексів, індикатори, Цілі сталого розвитку, політика НТІ.

ВСТУП

Геополітична, економічна, екологічна та соціальна нестабільність у світі, що зростає останніми роками, вимагає вироблення та реалізації ефективної політики сталого розвитку. Ця політика передбачає прийняття збалансованих рішень у контексті справедливої оцінки внеску всіх трьох його складових (економічна, соціальна та екологічна) в отримання сукупного результату економічної діяльності та соціального прогресу. Використання міжнародних індексів у комплексному аналізі сталого розвитку економіки дає змогу оцінити результати економічної, екологічної, соціальної політики країни. Успішною може бути лише та політика, що ґрунтується на доказовій базі (фактах і даних).

Для оцінювання ефективності політики з реалізації завдань Цілей сталого розвитку (ЦСР), її здобутків і прогалин використано позиції Украї-

ни в міжнародних індексах сталого/зеленого розвитку. Міжнародні індекси є достатньо інформативними з точки зору оцінювання рівня ефективності трансформаційних процесів у державі, оскільки відображають напрям тренду державних перетворень [1]. Тому оцінювання позицій України в індексах сталого/зеленого розвитку допоможе прийняти зважені управлінські рішення на державному та міжнародному рівнях з урахуванням впливу можливих кризових ситуацій.

Вищевикладене доводить актуальність тематики дослідження як складової політики державного управління, що забезпечує пошук ефективних інструментів для розв'язання комплексних проблем сталого розвитку країни та впровадження дієвих механізмів їхньої реалізації в руслі Європейського зеленого курсу та з метою досягнення національних ЦСР.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Розбалансоване природокористування не лише вичерпує ресурси нашої планети, а й посилює парниковий ефект, що призводить до глобального потепління. Саме зміна клімату за визначенням ООН є найбільшою загрозою для природи й людства у XXI столітті, за перші півтора десятиліття якого було десять найбільш спекотних років у світовій історії, починаючи з 1856 року. Необхідність уникнення такої катастрофічної перспективи актуалізувала сталий розвиток суспільства як фундаментальну умову та безальтернативний шлях забезпечення продовження людського роду та його подальшого життя та розвитку на Землі [2].

Україна приєдналася до Глобального порядку денного у сфері розвитку на період до 2030 р. та у 2017 р. прийняла національні ЦСР, які є основою для координації дій, що спрямовані на економічне зростання, соціальну справедливість і раціональне природокористування. Ці завдання були враховані у 126 стратегічних документах, включаючи 39 планів дій до них, однак прогрес у досягненні ЦСР сповільнився. Багато індикаторів ЦСР, визначених на період до 2020 р., не було досягнуто. Багато ключових показників ЦСР зазнали погіршення, включаючи національний рівень бідності, який у попередні роки мав обнадійливе зниження, але у 2020 р. зріс з 41,3 до 47,2 %. Економічні показники та рівень інвестицій, які є найважливішими для досягнення ЦСР, також значно знизилися [3].

Мета дослідження полягає в тому, щоб визначити здобутки та прогалини політики України на шляху до сталого розвитку на основі міжнародних індексів сталого/зеленого зростання.

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАНИХ ПУБЛІКАЦІЙ

У науковій літературі наявна значна кількість публікацій із оцінювання сталого/зеленого розвитку країн світу [4–6 тощо].

В Україні питання освітлення індексів сталого розвитку здійснили В. М. Ільченко та Ю. О. Гулейко [7], які розглянули теоретичну сторону індексів та індикаторів сталого розвитку, проаналізували передумови сталого розвитку в Україні за останнє десятиріччя, зробили порівняльну характеристику сталого розвитку в різних державах; О. В. Бондар-Підгурська [8], яка розробила науково-методичний підхід до прогнозування й оцінки ефективності системи управління сталим інноваційним соціально зорієтованим розвитком економіки на основі модернізованого індексу людського розвитку; С. В. Войтко, Я. Ю. Цимбаленко [9], які визначили характерні особливості у взаємному роз-

міщенні країн в індексі сталого розвитку, а також його складових: індексів економічного, соціального та екологічного вимірів. Також це питання розглядали інші дослідники [10–12].

Аналіз позицій України за індексами сталого розвитку останніми роками для України не здійснювався, що обґрунтовує актуальність цієї публікації.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

За висновком ЮНКТАД “лише за два роки подвійний удар зовнішніх потрясінь збив глобальний розвиток з колії та загнав амбіції Порядку денного до 2030 року в невизначеність. Після пандемії COVID-19 країни, що розвиваються, залишилися надзвичайно вразливими і незахищеними, а війна в Україні тепер створила ситуацію каскадних криз (фінансової, продовольчої, енергетичної). Наслідки викликають занепокоєння не лише для таких країн, а й для успіху сталого розвитку в усьому світі” [13].

На Політичному Форумі Високого Рівня зі сталого розвитку у липні 2022 р. Генеральний Секретар ООН наголосив у своїй доповіді, що “відновлення після пандемії COVID-19 за принципом “краще, ніж було” при одночасному сприянні повній реалізації Порядку денного на період до 2030 року вимагатиме від країн прийняття та фінансування стратегій, які спрямовані на підвищення стійкості до потрясінь людини, соціальної сфери, економіки та планети, на цілеспрямовану роботу з розподілу ресурсів для досягнення цілей” [14].

Доповідь про фінансування сталого розвитку за 2022 р. [15] також зазначає, що “пандемія COVID-19 висунула на передній план тісні зв’язки між економічним, соціальним та екологічним компонентами сталого розвитку. В умовах розширюваних системних і взаємопов’язаних ризиків як ніколи важливе значення має підвищення ступеня узгодженості та послідовності політики”.

Ці заяви певною мірою дають оцінку результатам 50-річних зусиль системи ООН у напрямі розроблення та впровадження стратегій сталого розвитку. Саме 50 років назад на першій конференції з довілля та розвитку в Ріо-де-Жанейро було прийнято “Порядок денний на XXI століття” та Декларацію Ріо [16], яка закликала країни прийняти національні стратегії сталого розвитку та забезпечувати їх узгодженість. Однак прогрес у впровадженні засад сталого розвитку в країнах ООН був недостатнім. Розгортання економічної, енерго-екологічної, продовольчої та фінансової криз у 2008–2011 рр. викликало появу таких ініціатив, як зелена економіка, зелена промисловість, зелене зростання, що

спрямовані на більш прагматичну реалізацію концепції сталого розвитку [17–19]. Конференція ООН зі сталого розвитку “Ріо+20” (20–22 червня 2012 р., м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія) [20] надала добро на розроблення національних стратегій зеленого напрямку [21–23] та сприяла формуванню системи індикаторів для моніторингу руху у бік сталого розвитку [24–27].

Згідно з новим глобальним Порядком денним у галузі розвитку на період до 2030 року, що було ухвалено у вересні 2015 р., інклюзивна трансформаційна економіка, яка базується на стійких структурах виробництва і споживання, стає важливим фактором забезпечення нової динаміки розвитку. Імплементация 17 ЦСР, прийнятих на Саміті, вимагає системного підходу до зеленої трансформації національних економік та її моніторингу. Для огляду прогресу в досягненні ЦСР Генасамблеєю ООН 6 червня 2017 р. затверджено Глобальну систему показників [28], що включала у 2022 р. 217 показників (у 2016 р. — 115). Однак за вісьмома з 17 ЦСР порівняні на міжнародному рівні дані за період з 2015 р. були доступні менш ніж у половині зі 193 країн або районів. В Україні — за оцінками Держстату — також відсутні метадані за 32 індикаторами до 27 завдань із 13 ЦСР. Доступність порівняних даних є головною проблемою під час обґрунтування методології здійснення рейтингових досліджень країн.

Висока динаміка змін геополітичного середовища та зростання ризиків для сталого розвитку країн зумовила тенденції розширення тематики рейтингових досліджень: від оцінювання досягнень за окремими його складовими (зокрема екологічної) у бік оцінювання якості запроваджених політик по всіх трьох складових за обраними групами індикаторів-представників (більш складні агрегатні індекси). По-перше, окремі спеціалізовані індекси (індекс екологічної ефективності, екологічного сліду, водного стресу тощо) слугують вихідною інформацією для агрегатних. По-друге, відбувається дина-

мічний процес удосконалення методик оцінювання та показників з огляду на нові тенденції. По-третє, з прийняттям у 2015 р. країнами — членами ООН зобов'язань щодо Порядку денного в галузі розвитку на період до 2030 року методики проведення досліджень міжнародних організацій широко враховують індикатори та критерії досягнення ЦСР.

Серед таких агрегатних міжнародних досліджень та індексів варто згадати: Індекс ефективності переходу до сталого розвитку (ІЕП, англ. *Transitions Performance Index, TPI*) [29], Індекс зеленого майбутнього (ІЗМ, англ. *Green Future Index, GFI*) [30], Індекс ЦСР (англ. *Index SDG*) — оцінка зобов'язань і зусиль урядів щодо досягнення ЦСР [31], Індекс зеленого зростання (ІЗЗ; англ. *Green Growth Index, GGI*;) [32], Глобальний індекс зеленої економіки (англ. *The Global Green Economy Index™, GGEI*) [33], Глобальний індекс сталої конкурентоспроможності (ГІСК, англ. *Global Sustainability Competitiveness Index, GSCI*) [34] тощо (табл. 1).

Індекс ефективності переходу до сталого розвитку (ІЕП) започатковано Генеральним директором із досліджень та інновацій Єврокомісії у 2021 р. Індекс ранжує країни — члени ЄС та 45 інших країн (76 % населення світу), за ефективністю в чотирьох переходах: економічному, соціальному, екологічному та управлінському [29].

ІЕП показав, що майже всі країни ЄС досягли значного прогресу на шляху до сталого розвитку впродовж останнього десятиліття, починаючи з 2011 р., із середнім показником у 4,9 % в порівнянні з середнім світовим показником у 4,3 % (табл. 2).

Україна за ІЕП зайняла 64 місце серед 72 країн, покращивши свою оцінку на 4,6 % у порівнянні з 2011 р. та на 0,4 % — з 2020 року. За соціальним підіндексом вона набрала 70,5 бала (38 місце), увійшовши до групи сильних перехідників. За іншими трьома підіндексами Україна набрала менше за її середній бал: 40,3 бала за

Таблиця 1

Індекси, у яких представлена Україна

№	Назва дослідження/ індексу	Місце України	Рік публікації
1.	Індекс ефективності переходу до сталого розвитку (ІЕП, англ. <i>TPI</i>)	64/72	2022
2.	Індекс зеленого майбутнього (ІЗМ, англ. <i>GFI</i>)	61/76	2022
3.	Індекс ЦСР (англ. <i>Index SDG</i>)	37/163	2022
4.	Індекс зеленого зростання (ІЗЗ, англ. <i>GGI</i>)	33/117	2020
5.	Глобальний індекс сталої конкурентоздатності (ГІСК, англ. <i>GSCI</i>)	66/180	2021

Таблиця 2

Місце та бали країн Європи — не членів ЄС та Центральної Азії за Індексом ефективності переходу до сталого розвитку (ІЕП)

Місце за ІЕП		Назва країни	Значення ІЕП в балах за напрямками переходу				
у регіоні	у світі		загальний	економічний	соціальний	екологічний	управління
1	1	Швейцарія	78,4	79,8	82,9	71,7	83,0
2	5	Велика Британія	73,3	58,2	77,1	78,0	75,7
3	8	Норвегія	71,3	67,3	85,8	54,2	86,8
4	31	Ісландія	61,2	67,2	89,7	28,7	79,1
7	44	Вірменія	54,2	33,1	66,2	55,6	59,6
8	49	Грузія	53,2	29,8	61,8	56,0	61,1
9	53	Туреччина	51,9	47,1	53,5	55,6	49,3
10	56	Молдова	50,6	41,4	65,8	46,8	51,3
13	61	Сербія	49,4	37,5	63,4	42,8	57,1
14	64	Україна	48,5	40,3	70,5	42,7	45,7

Джерело: <https://ec.europa.eu/assets/rtd/tpi/2021/index.html>.

економічним підіндексом (48 місце), 42,7 за екологічним (61 місце), 45,7 за управлінським (62 місце). Водночас за показником “Енергетична продуктивність” Україна опинилася на найнижчому для неї 71 місці, а за двома показниками зайняла слабеньке 67 місце — це “Верховенство права” та “Ресурсна продуктивність”.

Індекс зеленого майбутнього (ІЗМ) Мас-сачусетського технологічного інституту вимірює ступінь, з яким 76 країн спрямовують свої зусилля на шляху до сталого, низьковуглецевого майбутнього через інвестиції у відновлювані джерела енергії (ВДЕ), інновації та зелене зростання [30]. Індекс вимірює ефективність досліджуваних економік відносно одна одної на основі 19 показників, згрупованих у п’ять підіндексів: *викиди CO₂, енергетичний перехід, зелене суспільство, чисті інновації та кліматична політика*.

Згідно з цим індексом, у рейтингу 2022 р. багато країн показали зниження попередніх темпів руху до зеленого майбутнього, що викликано карантинном, пов’язаним із пандемією. Окрім того, невизначеність щодо закінчення пандемії спонукала багато країн повернутися до старих вуглецевих звичок для підзарядки своїх економік. Водночас у 2022 р. відбулося неймовірно зростання інвестицій у ВДЕ (це понад 70 % усієї нової генерації електроенергії у 2021 р.) і багато провідних світових компаній, включно з деякими найбільшими забруднювачами, мають намір досягти вуглецевої нейтральності. Відтак колективні зусилля задля створен-

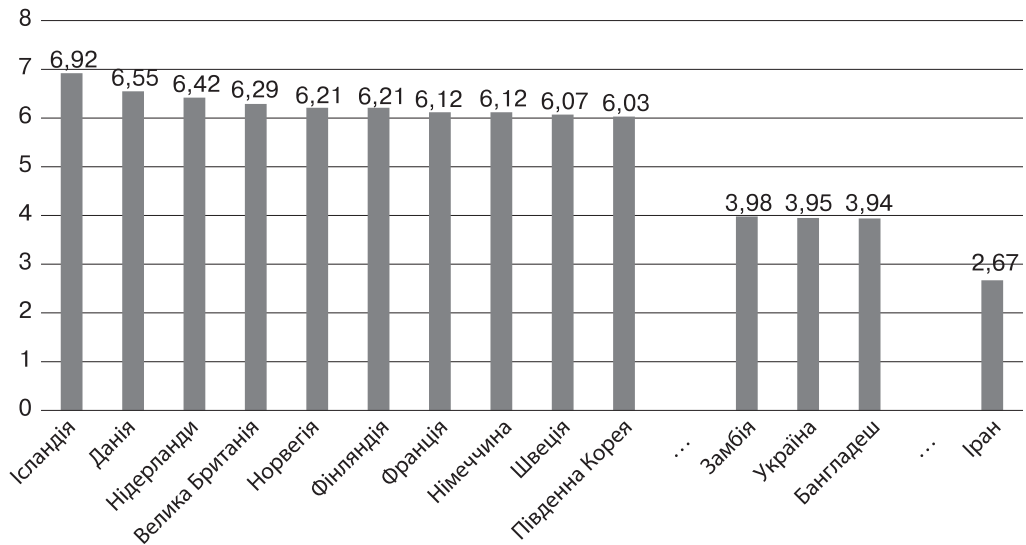
ня зеленого майбутнього набирають обертів (хоча і дещо помірковано).

Перші два підіндекси — *викиди вуглецю та чиста енергія* — вимірюють, наскільки країна успішно скорочує викиди вуглекислого газу та виробляє електроенергію з чистих джерел. За оцінками ЮНЕП, у США та Європі рівень викидів двоокису вуглецю в 2020 р. впав на 10 % у порівнянні з допандемічним рівнем у 2019 р., але у 2021 р. скорочення було вже вдвічі меншим. У контексті глобального енергетичного переходу було досягнуто величезного прогресу в декарбонізації енергії мереж, оскільки зростаючий масштаб виробництва та технологічна зрілість зробили ВДЕ набагато більш доступними та надійними.

Країни з економікою, що розвивається, включаючи Китай, Бразилію та Росію, фактично збільшили свої викиди внаслідок пандемії.

Наступні два підіндекси — *зелене суспільство та чисті інновації* — вимірюють прогрес у досягненні таких цілей стійкості дещо вищого порядку, як перехід до способу життя з низьким рівнем впливу та розвитку інновацій, які покликані забезпечити підтримання звичок, необхідних для пом’якшення зміни клімату.

Лідери зеленого суспільства представлені країнами з Азії, які включили ЦСР до політичних документів і витрат на зелену інфраструктуру. До лідерів рейтингу в регіоні зараховано Сінгапур та Південну Корею, які регулярно розширюють програми з заохочення кращого поводження з відходами.

Рис. 1. Оцінки країн за Індексом зеленого майбутнього у 2022 р. — за готовністю до низьковуглецевого майбутнього

Підіндекс зеленого майбутнього має найбільшу вагу — 40 % загального рейтингу, що доводить важливість політичної підтримки для декарбонізації країни не лише сьогодні, а й майбутнього. Більшість лідерів кліматичної політики — це європейські країни, які підтримують європейський зелений курс з метою перетворення ЄС на першу у світі декарбонізовану економіку до 2050 року. Країни Європи є лідерами за цим підіндексом другий рік поспіль (рис. 1).

У рейтингу 2022 р. Ісландія та Данія займають перше та друге місця, а третє та четверте — Нідерланди та Велика Британія, які здійснили значні стрибки через кліматичну політику. Велика Британія є агресивною в інвестуванні у чисту енергію: майже 36 % електроенергії в країні надходило з чистих джерел у 2021 р., і Британія має намір довести цю частку до 100 % до 2035 року.

Ісландія є однією з двох європейських країн, які виробляють більше електроенергії з ВДЕ, ніж споживають. З неї 80 % йде на опалення і охолодження, що більш ніж втричі перевищує середній показник по ЄС (23 %).

Індекс зеленого майбутнього — 2022 підтверджує потенційно тривожну тенденцію: збільшення розриву між країнами-лідерами та тими, чий результати залишаються незмінними або починають знижуватися.

До 16 країн, які можуть залишитися позаду в зеленому майбутньому через відсутність прогресу та відданості розвитку сучасної, чистої та інноваційної економіки, входять Аргентина, Еквадор, Малайзія, Домініканська Республіка, Перу, Індонезія та Туреччина, які знизили свої ранги через пандемію. Цим країнам або не ви-

стачає “політичної волі для реалізації зелених програм”, або ж їхня економіка занадто багата ресурсами, щоб прагнути реального прогресу.

До цієї групи входить і Україна, займаючи в ній перше місце. Найвище сьоме місце Україна зайняла за першим підіндексом “викиди CO₂” (табл. 3), хоча торік Україна займала за цим індикатором перше місце. За підіндексом “кліматична політика” рейтинг погіршився, за іншими трьома підіндексами покращився.

Найкращі місця за темпами росту викидів CO₂ Україна посіла в індустріальному та транспортному секторах, за споживанням атомної енергетики (табл. 4), а найгірші за: зеленим

Таблиця 3

Розподіл організацій і проєктів за регіонами України

Назва підіндексу	Місце України серед 76 країн у:	
	2021 р.	2022 р.
Викиди CO ₂	1	7
Енергетичний перехід	75	64
Зелене суспільство	72	70
Чисті інновації	41	27
Кліматична політика	62	64

Джерело: Green Future Index 2021. — Access mode: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ox44SX1lyS7nRIPtPsht5cyuWE29bLhidER2lkj5TE/edit#gid=1527717950>.

Green Future Index 2022. — Access mode: https://docs.google.com/spreadsheets/d/1rEf_F4x0bdDVDzTcE-sMxyeahmGeUlrIraheaxDIOA0/edit#gid=1527717950.

Таблиця 4

Місце України за показниками Індексу зеленого майбутнього у 2021, 2022 рр.

Підіндекс	Показник	Місце України	
		2021	2022
Викиди CO ₂	Темпи росту викидів CO ₂	1	1
	Темпи росту викидів в індустріальному секторі	2	6
	Темпи росту викидів у транспортному секторі	1	13
	Темпи росту викидів в агропромисловому секторі	12	34
	Викиди CO ₂ по відношенню до ВВП	46	47
Енергетичний перехід	Виробництво відновлювальної енергетики	75	52
	Споживання відновлювальної енергетики	61	61
	Виробництво атомної енергії	–	26
	Споживання атомної енергії	–	3
Зелене суспільство	Зміна площ лісів	26	26
	Споживання м'ясо-молочної продукції	31	31
	Перероблення відходів	58	58
	Зелений транспорт	–	59
	Зелене будівництво	73	72
Чисті інновації	Зелені патенти	58	19
	Інвестиції в чисту енергетику	7	18
	Приватні інвестиції в харчові технології	64	57
Кліматична політика	Кліматичні заходи	58	62
	Готовність до захоплення і зберігання вуглецю	–	71
	Ціни на вуглець	31	32
	Політика щодо сталого сільського господарства	40	43
	Відновлення після пандемії	71	68

будівництвом, готовністю до захоплення і зберігання вуглецю, споживанням відновлювальної енергетики, кліматичними заходами та відновленням після пандемії.

Причому погіршення позицій України відбулося за дев'ятьма показниками, а покращання позиції — за п'ятьма показниками, зокрема завдяки новому показнику споживання атомної енергії (третє місце серед 76 країн).

Хоча дослідження Індексу зеленого майбутнього — 2022 було завершено до вторгнення Росії в Україну, автори попереджають, що цей конфлікт «імовірно, матиме далекосяжні та постійні наслідки для зусиль країн у всьому світі щодо сталого розвитку».

Доповідь про сталий розвиток (англ. *The Sustainable Development Report, SDR*) щорічно розглядає прогрес у досягненні ЦСР шляхом розрахунку середнього показника Індексу ЦСР (sdgindex) для кожної з 193 країн — членів ООН, а також представляє панель даних і тенденції

руху за кожною ціллю, визначає пріоритети для прискорення прогресу в ЦСР до 2030 року [31].

Цьогорічний звіт SDR 2022 під назвою «Від кризи до сталого розвитку: ЦСР як Дорожня карта до 2030 року на надалі» охоплює 94 глобальні індикатори, а також 26 додаткових індикаторів для країн ОЕСР, забезпечуючи комплексну оцінку відстані до цілей на основі останніх доступних даних. Індекс ЦСР охоплює країни, для яких доступні дані щонайменше по 80 % змінних, включених до 17 глобальних ЦСР. Таким чином, цьогорічний рейтинг порівнює лише 163 країни зі 193.

Індекс ЦСР 2022 очолюють три скандинавські країни — Фінляндія, Данія та Швеція. До десятки кращих країн також входять європейські країни (табл. 5). Оцінка результативності руху цих країн до досягнення порогового значення — цілей 2030 року — висока, понад 80 %, але ж не 100 %. Навіть ці країни стикаються з проблемами в досягненні декількох ЦСР, зокрема

Таблиця 5

Рейтинги й тенденції руху окремих країн до досягнення ЦСР 2030 року

Рейтинг країни у світі	Назва країни	Оцінка у балах	№ ЦСР, за якими визначені тенденції руху до цілей 2030 року				
			Погіршення	Значні виклики / стагнація	Залишаються проблеми / повільне покращання	На шляху до досягнення	Даних немає
1	Фінляндія	86,5	13	12	2, 3, 5, 6, 9–11, 14–17	1, 4, 7, 8	–
2	Данія	85,6	–	12, 14	2, 3, 4, 8, 11, 13, 16	1, 5, 6, 7, 9, 10, 15, 17	–
3	Швеція	85,2	–	13, 14	2, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 15	1, 5, 6, 7, 8, 16, 17	–
4	Норвегія	82,3	–	2, 12	3, 4, 6, 8, 9, 13, 14, 15	1, 5, 7, 10, 11, 16, 17	–
5	Австрія	82,3	–	10, 15	2–5, 8, 9, 12, 13, 16, 17	1, 6, 7, 11	14
10	Естонія	80,6	–	12	1, 2, 3, 7–11, 13, 14, 16, 17	4, 5, 6, 15	–
24	Словаччина	78,7	–	2, 13, 17	3–6, 9–12	1, 7, 8, 15	14
30	Румунія	77,7	4	7, 10–13, 15	2, 3, 5, 8, 9, 14, 16, 17	1, 6	–
34	Білорусь	76,0	–	13	2, 3, 6–9, 11, 12, 15–17	1, 4, 5, 10	14
37	Україна	75,7	–	2, 3, 5–9, 13–17	11	1, 10, 11	4
65	Казахстан	71,1	–	2, 4, 5, 7, 11, 15, 17	3, 6, 8, 9, 13, 16	1, 10, 12	14

Джерело: Sustainable Development Report 2022. — Access mode: www.sdgindex.org.

ЦСР 2, 3, 6, 9, 13, 16, 17, з огляду на більш високі національні цілі, які країни ЄС поставили перед собою.

Україна займає в рейтингу доволі високу 37 позицію серед 163 країн і перебуває на шляху до досягнення ЦСР 1 (подолання бідності), ЦСР 10 (скорочення нерівності) та ЦСР 11 (сталлий розвиток міст і громад). Найбільш проблемною є ЦСР 9 (промисловість, інфраструктура та інновації), ЦСР 2 (міцне здоров'я і благополуччя), ЦСР 15 (захист і відновлення екосистем суші), ЦСР 16 (мир, справедливість та сильні інститути). Ці результати наочно ілюструє **рис. 2**.

На середині шляху до 2030 р. політичні зусилля та зобов'язання на підтримку ЦСР суттєво різняться між країнами. Амбіційні й обґрунтовані національні цілі, стратегії та плани мають вирішальне значення для перетворення ЦСР на програму дій. З цією метою розробники індексу відстежують як саме цілі інтегровані в національні плани, бюджети та системи моніторингу. Що стосується України, то глобальні ЦСР були адаптовані до умов країни в Національній

доповіді “Цілі сталого розвитку: Україна” [35], яку підтримано Указом Президента України від

Рис. 2. Усереднені оцінки прогресу в досягненні ЦСР в Україні

Джерело: www.sdgindex.org.

30 вересня 2019 р. № 722/2019. Добровільну національну доповідь про досягнення ЦСР було представлено на Політичному Форумі високого рівня ООН зі сталого розвитку в липні 2020 року [36]. Це враховано в оцінках індексу України.

Розрахунок індексу SDG здійснюється за три кроки: 1) встановлення порогових значень ефективності та видалення екстремальних значень із розподілу кожного показника; 2) масштабування даних для забезпечення порівнянності між індикаторами (нормалізація); 3) агрегування показників у межах і між ЦСР.

Загальна оцінка країни за індексом SDG і бали, отримані нею за окремими ЦСР, представляють відсоток оптимальної ефективності. Різниця між будь-яким балом і максимальним значенням 100 є відстанню у відсоткових пунктах, яку країна має подолати для досягнення оптимальних показників ЦСР.

Для оцінки трендів на рівні індикаторів розробники розраховували темпи лінійного річного зростання (щорічні відсоткові покращення), що є необхідними для досягнення цільового показника до 2030 р. (упродовж 2015–2030 рр.), які порівнювали із середньорічним темпом зростання за останній період із моменту прийняття ЦСР (наприклад, 2015–2020 рр.). Тут варто звернути увагу на те, що близько двох третин даних походять від міжнародних організацій, а майже третина — менш традиційна статистика, зокрема опитування домашніх господарств (Gallup World Poll); мережі громадянського суспільства, рецензовані журнали.

Переваги індексу ЦСР: 1) інформаційні панелі за кожною країною містять широкий перелік інформації з різних джерел, доступний для аналізу тенденцій у досягненні всіх 17 ЦСР та прогалін у системі управління; 2) під час оцінки балів за кожною ЦСР найгірші результати мають більшу вагу в порівнянні з кращими, що забезпечує більшу об'єктивність під час рейтингування країн.

Сьоме видання SDR — 2022 було опубліковано в травні 2022 р. на тлі численних криз у сфері охорони здоров'я, безпеки та клімату. Другий рік поспіль світ більше не просувається в досягненні ЦСР, тоді як до пандемії, упродовж 2015–2019 рр., світ просувався у досягненні ЦСР зі швидкістю 0,5 пункту на рік, причому бідніші країни досягали більших успіхів, аніж багаті. У більшості країн із низьким рівнем доходу та країн із рівнем доходу нижче середнього показники щодо ЦСР 1 (ліквідація бідності) і ЦСР 8 (гідна праця та економічне зростання) залишаються нижчими за допандемічний рівень.

Однак автори доходять висновку, що саме в часи зростання глобальних ризиків та потря-

сінь ЦСР і надалі мають залишатися дорожньою картою для досягнення сталого розвитку до 2030 року. Вони пропонують шість основних суспільних трансформацій як основу для побудови національними урядами інтегрованих стратегій для досягнення ЦСР в: 1) освіті та навчаннях; 2) здоров'ї та добробуті; 3) чистій енергії та промисловості; 4) сталому землекористуванні, 5) стійких містах; 6) цифрових технологіях.

Індекс зеленого зростання (ІЗЗ, англ. *Green growth Index, GGI*) — це комбінований індекс, який вимірює ефективність країни в досягненні цілей сталості, включаючи ЦСР, цілі Паризької кліматичної угоди та Цільові показники біорізноманіття Айтї для чотирьох аспектів зеленого зростання – ефективне та стійке використання ресурсів, захист природного капіталу, зелені економічні можливості та соціальну інклюзію (інтеграцію) [32, с. 2].

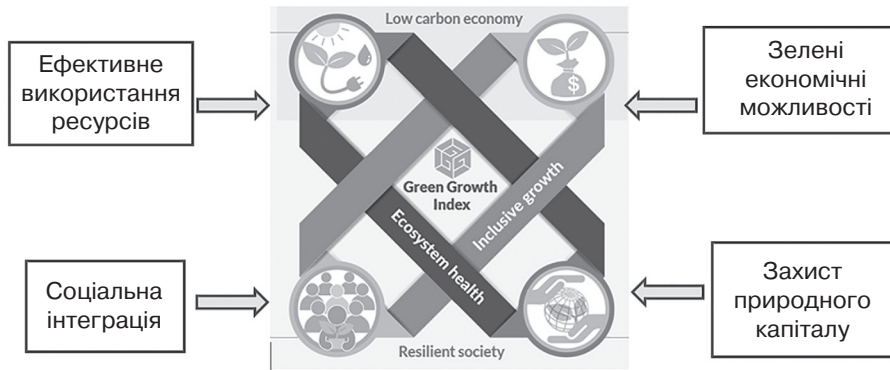
Індекс розроблено Інститутом глобального зеленого зростання (англ. *GGGI*), що є міжнародною міжурядовою організацією, яку було створено у 2012 р. з метою підтримки та просування інклюзивного та сталого економічного зростання в країнах, що розвиваються, і країнах з економікою, що розвивається. Штабквартира Інституту знаходиться у м. Сеул (Республіка Корея).

Ці чотири виміри зеленого зростання тісно пов'язані між собою (**рис. 3**).

Ефективне та стале використання природних ресурсів дає змогу виробляти більше товарів і послуг за меншого обсягу ресурсів. Це захищає природний капітал, зокрема воду, енергію, землю та матеріали, а також екосистемні послуги, які цей капітал надає. Здорова екосистема з родючим ґрунтом, продуктивною землею та морями, якісною прісною водою та чистим повітрям підвищує продуктивність і створює нові економічні можливості. Захист природного капіталу забезпечує джерела економічного зростання, а саме — екологічні робочі місця, торгівлю та інвестиції. Це поширюється не лише на людей, які отримують вигоду від зростання, а й на захисників природних ресурсів. Це робить соціальну інтеграцію ключовим механізмом як для досягнення, так і для розподілу вигод від зеленого зростання.

Концепції низьковуглецевої економіки, сталого суспільства, здоров'я екосистем та інклюзивного зростання визначали чотири категорії індикаторів, які представляють кожен вимір. Їх інтерпретують як “стовпи” зеленого зростання, що формують основу для переходу до ефективного та сталого використання ресурсів, посилення захисту природного капіталу, створення зелених економічних можливостей і забезпечення соціальної інтеграції.

Рис. 3. Концептуальна рамка для побудови Індексу зеленого зростання

Джерело: Green Growth Index 2020, December 2020. GGGI technical report no. 16. – Access mode: greengrowthindex.gggi.org.

У **табл. 6** подано результати оцінювання Індексу зеленого зростання для окремих країн Європи, включаючи Україну, а також чотирьох складових набір показників індикаторів (вимірів).

Україна займає 33 місце серед 11 країн світу, маючи середню оцінку продуктивності в 51,31.

Вона зумовлена досить високими оцінками за показниками виміру “Соціальна інтегрованість” і “Захист природного капіталу”. Гіршими є результати за виміром “Ефективне використання природного капіталу”. Найнижчу оцінку отримано за зеленими економічними можливостями.

Таблиця 6

Індекс зеленого зростання, його складові та рейтинги окремих країн Європи

Країна	Індекс ІЗЗ		Складові ІЗЗ			
	Рейтинг	Оцінка	Ефективне використання ресурсів	Захист природного капіталу	Зелені економічні можливості	Соціальна інтегрованість (інклюзія)
Швеція	1	78,72	87,78	78,14	59,53	94,06
Данія	2	76,77	86,12	73,19	59,68	92,33
Чеська Республіка	3	76,74	72,92	83,15	65,49	87,35
Німеччина	4	75,83	70,37	82,37	63,73	89,49
Австрія	5	75,22	79,21	80,67	56,10	89,31
Фінляндія	6	74,49	78,21	71,53	60,34	91,21
Словаччина	7	74,25	71,88	85,53	58,58	94,37
Швейцарія	8	73,21	83,26	77,99	48,66	90,93
Литва	9	71,60	76,42	75,62	52,20	87,10
Угорщина	10	71,40	63,63	81,47	62,24	80,54
Словенія	11	71,01	68,36	81,85	51,34	88,53
Польща	16	68,90	59,69	76,83	55,05	89,29
Нідерланди	22	67,06	59,54	74,53	49,27	92,51
Болгарія	27	61,29	54,84	78,32	41,16	79,24
Ірландія	30	52,55	54,83	59,16	27,65	85,01
Молдова	32	51,64	57,93	58,49	31,72	66,17
Україна	33	51,31	45,02	62,57	35,34	69,62

Джерело: складено за даними табл. 12 технічної доповіді № 16 Інституту зеленого зростання «Measuring performance in achieving SDG targets». — Access mode: greengrowthindex.gggi.org.

Бали для ІЗЗ ранжуються від 1 до 100, де 1 відповідає дуже низькій продуктивності, а 100 — найвищій або дуже високій продуктивності. Оскільки показники порівнюються з ЦСР, 100 балів за індексом, параметрами та категоріями показників означає, що країна досягла заданої цілі. Оцінки країн класифікуються в заданому діапазоні та виглядають так:

- 80–100 — це дуже високі бали, досягнення або майже досягнення мети;
- 60–80 — слід зайняти стратегічну позицію для повного досягнення мети;
- 40–60 — це помірні бали, слід уникати віддалення від цілі;
- 20–40 — це низькі бали, які вимагають правильної політики;
- 1–20 — дуже низькі бали, вимагають значних дій для покращення позиції.

У **табл. 7** розкрито основні чинники, які зумовили низькі оцінки України за категорією “Зелені економічні можливості”. Насамперед це відсутність стимулів і фінансів для розширення торгівлі екологічними товарами та послугами, а також для “зелених” екоінновацій. Так само найнижчі оцінки Україна отримує за ефектив-

ність використання енергії та води, а також захист екосистем.

Глобальний індекс сталої конкурентоспроможності (ГІСК, англ. *GSCI*) розраховує компанія SolAbility (аналітичний центр і консалтингова компанія зі стійкого інтелекту) з 2012 року.

GSCI вимірює поточну та майбутню здатність національних економік генерувати та/або підтримувати фінансові та нефінансові доходи та багатство для свого населення на основі 131 показника, які згруповані в п’ять підіндексів:

- природного капіталу (ІПК) — навколишнє середовище;
- ефективності використання ресурсів (ІЕР) на душу населення та на одиницю випуску товарів і послуг;
- соціального капіталу (ІСК) — соціальної згуртованості, здоров’я, свободи, безпеки, рівності;
- інтелектуального капіталу та інновацій (ІІК) у сфері освіти та науки;
- ефективності управління (ІЕУ) — інфраструктура, розподіл ресурсів, корупція, ділові та фіскальні показники [37].

Таблиця 7

Оцінки України за категоріями індикаторів по чотирьох вимірах ІЗЗ

Складова (вимір) ІЗЗ	Рейтинг країни	Оцінка у балах	Категорія індикаторів	Оцінка у балах
Ефективне використання ресурсів	33	45,02	Ефективна і стала енергія	19,3
			Ефективне і стале використання води	51,83
			Стале використання землі	54,19
			Ефективність використання матеріалів	75,79
Захист природного капіталу	33	62,57	Екологічна якість	88,13
			Зменшення емісії парникових газів	75,55
			Біорізноманіття та захист екосистем	53,07
			Культурна та соціальна цінність	43,39
Зелені економічні можливості	33	35,34	Зелені інвестиції	57,54
			Зелена торгівля	10,48
			Зелена зайнятість	63,66
			Зелені інновації	40,63
Соціальна інтегрованість	33	69,62	Доступ до базових послуг та ресурсів	81,71
			Гендерний баланс	41,70
			Соціальна справедливість	88,46
			Соціальний захист	77,96

Джерело: складено за даними табл. 14–17 технічної доповіді № 16 Інституту зеленого зростання «Measuring performance in achieving SDG targets». — Access mode: greengrowthindex.gggi.org.

Основні висновки з опублікованого ГІСК 2021 року подано нижче.

1. Середня оцінка ГІСК становить 45,3, менше 50 % від можливої найкращої оцінки. Найвищий бал — 61,8 свідчить про те, що навіть провідні країни далекі від того, щоб бути справді стійкими та конкурентоспроможними.

2. Скандинавія продовжує очолювати рейтинг: Швеція лідирує в рейтингу ГІСК, як і у 2020 р., усі інші скандинавські країни в рейтингу розташовані після неї. Лише на третє місце увірвалася Швейцарія. Німеччина посідає восьме місце, Велика Британія — 17.

3. Країни Північної Європи очолюють і рейтинг соціального капіталу, показуючи, що соціальна згуртованість є результатом економічного зростання в поєднанні з загальнонаціональним соціальним консенсусом.

4. Лише дві країни у топ-20 не є європейськими: Японія на 13 місці, та Нова Зеландія — на 14. Китай займає 32 місце — країна є дуже сильною за інтелектуальним капіталом, але слабка за природним.

5. Азіатські країни (Південна Корея, Японія, Сінгапур і Китай) лідирують за індексом інтелектуального капіталу — основою інновацій, проте мають низькі позиції за індексами природного капіталу та споживання ресурсів.

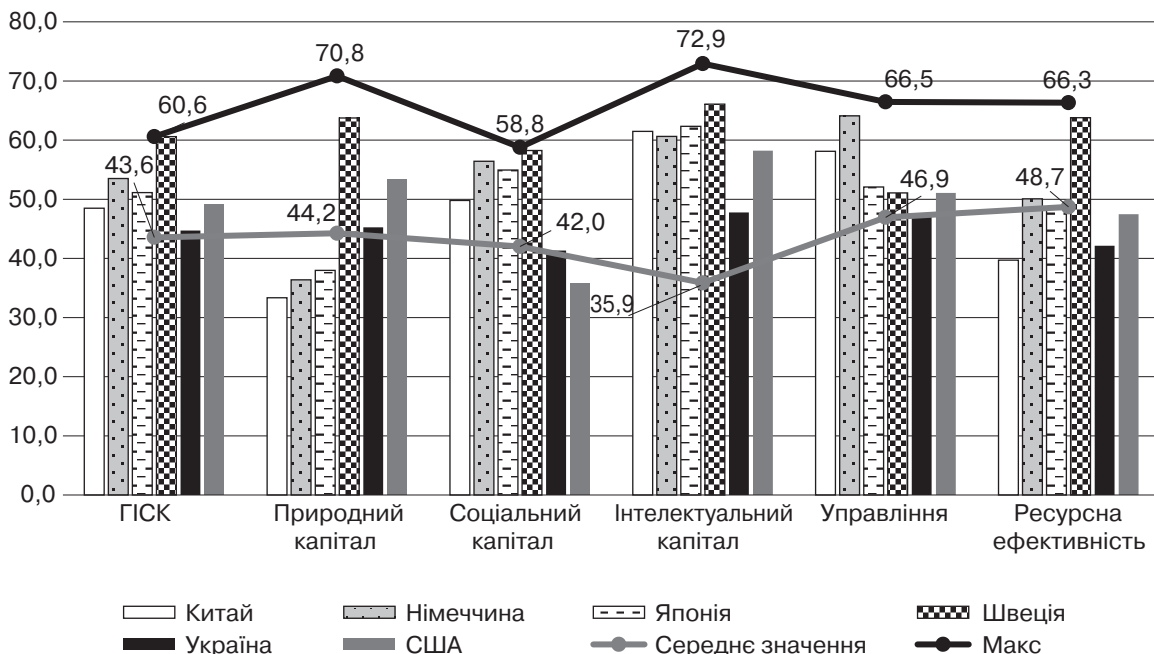
6. США займає 30 місце завдяки особливо низькому місцю за індексом ефективності використання ресурсів та соціального капіталу.

Україна в 2021 р. зайняла 66 позицію з оцінкою 47,3 бала, що характерно для країн із трансформаційною економікою. Але на фоні окремих розвинених країн Україна зайняла найгіршу позицію за загальним індексом ГІСК та двома підіндексами, а саме — інтелектуального капіталу та управління (рис. 4). За трьома підіндексами ми зайняли кращі позиції: за ІСК — у порівнянні з США, за ІРЕ — у порівнянні з Китаєм, а за ІПК у порівнянні з Китаєм, Німеччиною та Японією.

За трьома підіндексами і загальним індексом Україна має значення вищі за середні значення, а за соціальним капіталом і ресурсною продуктивністю — нижчі за середні. За ресурсною продуктивністю позиції України найгірші — 111 місце (табл. 8). Найгірші значення за цим підіндексом мають показники: водоемності, відходоємності ВВП, виробництва електроенергії з видобувних джерел, використання відновлювальних джерел для виробництва електроенергії.

Аналіз динаміки України за складовими ГІСК за період 2016–2021 рр. свідчить, що її позиція стабільно покращувалася лише за індексом ефективності використання ресурсів та (окрім одного року) — за індексом природного капіталу. За трьома іншими підіндексами та за загальним індексом ГІСК позиції України погіршилися за п'ять років, особливо сильно — за індексом соціального капіталу.

Позиції країни за інтелектуальним капіталом визначають перспективи її розвитку як

Рис. 4. Місця окремих розвинених країн та України за Глобальним індексом сталої конкурентоспроможності та його підіндексами у 2021 р.

Джерело: Реєстр наукових фахових видань України. — Режим доступу: <http://resources.ukrintei.ua/refer/search>.

Місце та оцінки України за ГІСК та його підіндексами у 2016–2021 рр.

Індекс	2016	2018	2019	2020	2021
Глобальний індекс сталої конкурентоспроможності	64 (44,6)	91 (43,0)	74 (44,7)	76 (46,7)	66 (47,3)
Індекс природного капіталу	95 (44,6)	92 (43,9)	50 (52,3)	89 (47,2)	79 (45,8)
Індекс ефективності використання ресурсів	156 (34,4)	152 (39,5)	147 (42,2)	149 (41,9)	111 (44,9)
Індекс соціального капіталу	54 (46,7)	57 (45,3)	87 (41,3)	82 (44,4)	85 (43,9)
Індекс інтелектуального капіталу	35 (50,3)	80 (39,2)	35 (47,8)	47 (47,7)	39 (49,2)
Індекс ефективності управління	87 (46,9)	100 (47,2)	100 (47,1)	81 (52,3)	89 (52,7)

Джерело: The Global Sustainable Competitiveness Index (GSCI). — Access mode: solability.com.

інноваційної економіки. Цей індекс вимірюється обсягами фінансування науки, високотехнологічного експорту, результатами оцінювання знань школярів (PISA), кількістю отриманих прав інтелектуальної власності на душу населення тощо, за якими і відбулося погіршення ситуації. Тут ситуація погана. Хоча місце України за інтелектуальним капіталом у 2021 р. покращилося у порівнянні з 2020 р., загалом ж динаміка за 2016–2021 рр. є нестабільною.

Україна знизилася своє місце у 2021 р. за підіндексами соціального капіталу та ефективності управління, у порівнянні як з попереднім 2020, так і з 2016 роком. Найгірші значення мають показники дитячої смертності, індексу корупції та обсягу інвестицій у % до ВВП, якості публічних послуг.

ВИСНОВКИ

Нині, через 50 років після історичного Саміту Землі 1972 р. у м. Ріо-де-Жанейро, який закликав країни ООН прийняти національні стратегії сталого розвитку, рух деяких країн у цьому напрямі є надто повільним і загрожує зриву обіцянок щодо досягнення завдань ЦСР до 2030 року. Розгортання фінансової кризи на тлі пандемії зміщує увагу до короткострокових проблем і стискає доступне фінансування для сталого розвитку.

Стосовно України ситуація ускладнена повномасштабною війною росії проти України, значними втратами в інфраструктурі, а також економічного і людського потенціалу. Політика повоєнної розбудови нашої країни має бути спрямована на трансформаційні зміни в усіх секторах, включаючи енергетику, аграрний

сектор, промисловість, з акцентом на ресурсоефективність, зміцнення ланцюгів доданої вартості, екологічні інновації, відновлювані джерела енергії.

Досягнення більшості національних ЦСР для України варто розглядати як програму інвестицій у фізичну інфраструктуру (включаючи ВДЕ) і людський капітал (зокрема науку, освіту та інновації).

Аналіз позицій України в міжнародних індексах сталого/зеленого розвитку надав можливість визначити фактори повільного руху в бік сталого розвитку, індикатори такого тупцювання та акселератори в управлінні цими процесами.

Такі індикатори (**табл. 9**) охоплюють практично всі показники *ресурсної ефективності*: низька частка відновлювальних джерел енергії та висока частка видобувних джерел, високі водо-, відходо- та ресурсоемності ВВП; *зелених економічних стимулів*: відсутність стимулів і фінансів для розширення торгівлі екологічними товарами та послугами, для екологічних інновацій, вкрай низькі обсяги фінансування досліджень і розвитку ДіР — джерела інновацій і технологій; *індекси ефективного управління*: індекс сприйняття корупції, обсяг інвестицій у % до ВВП, якість публічних послуг; *індекс інтелектуального капіталу*: кількість отриманих прав інтелектуальної власності на душу населення тощо.

В Україні, попри значну кількість державних стратегічних документів і великий обсяг завдань, не всі завдання ЦСР виконуються достатньо результативно, не всі мають чіткі кількісні індикатори результативності, а відповідальність за їх реалізацію є розмитою.

Індикатори тупцювання України на шляху сталого розвитку

Індекс	Підіндекс	Індикатори тупцювання (гальмування)
Індекс ефективності переходу до сталого розвитку	Економічний Екологічний Управлінський	Енергетична продуктивність Ресурсна продуктивність Верховенство права
Індекс зеленого майбутнього	Кліматична політика Зелене суспільство	Зелене будівництво Готовність до захоплення і зберігання CO ₂ Споживання відновлювальної енергетики Кліматичні заходи Відновлення після пандемії
Індекс ЦСР	<i>ЦСР 9</i> (Промисловість, інфраструктура та інновації) <i>ЦСР 2</i> (Міцне здоров'я і благополуччя) <i>ЦСР 16</i> (Мир, справедливість та сильні інститути)	Низька якість торгівельної та транспортної інфраструктури Видатки на ДіР (у % до ВВП) Рівень смертності внаслідок серцево-судинних захворювань, раку, діабету або хронічних респіраторних захворювань у дорослих віком 30–70 років (у %) Права власності Індекс сприйняття корупції 32 (шкала 0–100) Ув'язнені без вироку (% населення в'язниць)
Індекс зеленого зростання	Зелені економічні можливості Ефективне використання ресурсів	Відсутність стимулів і фінансів для розширення торгівлі екологічними товарами і послугами, для еко-інновацій Ефективна і стала енергія Ефективне та стале використання води
Індекс сталої конкурентоспроможності	Ефективності використання ресурсів Індекс інтелектуального капіталу Індекс соціального капіталу Індекс ефективного управління	Водоемність ВВП Відходоемність ВВП Використання відновлювальних джерел для виробництва електроенергії Фінансування науки Обсяг високотехнологічного експорту Результати оцінювання знань школярів (PISA) Кількість отриманих прав інтелектуальної власності на душу населення Дитяча смертність Материнська народжуваність Очікувана тривалість життя Індекс корупції Обсяг інвестицій (у % до ВВП) Якість публічних послуг

Ступінь відповідальності державних органів і координація між ними є найважливішою передумовою успіху політики сталого розвитку в Україні. Після публікації Добровільного національного огляду щодо ЦСР, якісно підготовленого Міністерством економіки у 2020 р., аналізом критичних відставань, прогалин у політиці та визначенням активаторів руху в напрямі ЦСР 2030 року жоден центральний орган влади не займається, не визначений координаційний орган.

Представлені у **табл. 9** індикатори тупцювання (гальмування) на шляху сталого розви-

тку мають другорядну роль під час планування політики, а бізнес не отримує чітких сигналів щодо його розширеної відповідальності за шкоду довкіллю та стимулів від держави для зеленої трансформації своєї діяльності.

Пропонується визначити активатори руху в напрямі сталого розвитку під час формування дорожньої карти науки, технологій та інновацій (НТІ) для досягнення ЦСР, яка розробляється в УкрІНТЕІ в рамках відповідної глобальної пілотної програми ООН та передбачає багатостороннє обговорення й узгодження завдань

проектів, індикаторів результативності з науковою та бізнес-спільнотою, громадськими організаціями [38].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кириченко К. І. Міжнародні рейтинги й індекси в системі оцінювання рівня соціальних, економічних і політичних трансформацій в Україні [Електронний ресурс] / К. І. Кириченко // Управління розвитком. — 2017. — № 1-2. — С. 18-26. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2017_1-2_5.
2. Рябченко В. І. Світоглядна компетентність як чинник забезпечення соціальної відповідальності за сталий розвиток сучасного суспільства [Електронний ресурс] / В. І. Рябченко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки. — 2021. — Вип. 1. — С. 88-101. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vzdufn_2021_1_10.
3. Цілі Сталого Розвитку. Україна. 2021: моніторинговий звіт. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [SDGs Ukraine 2021 Monitoring Report ukr.pdf](https://sdgs.ukraine.gov.ua/2021-monitoring-report-ukr.pdf) (ukrstat.gov.ua).
4. Strezov V. Assessment of the Economic, Social and Environmental Dimensions of the Indicators for Sustainable Development / V. Strezov, A. Evans, T. J. Evans // Sustainable Development. — 2017. — Vol. 25 (3). — P. 242-253.
5. Venghaus S. From a few security indices to the FEW Security Index: Consistency in global food, energy and water security assessment / S. Venghaus, S. Dieken // Sustainable Production and Consumption. — 2019. — Vol. 20. — P. 342-355.
6. de Alba J. M. Measurement of green industrial performance: an enhanced GIP index / de Alba J. M., Todorov V. // International Journal of Environment and Sustainable Development. — 2020. — Vol. 19 (4). — P. 343-366.
7. Ільченко В. М. Аналіз застосування індексів та індикаторів сталого розвитку [Електронний ресурс] / В. М. Ільченко, Ю. О. Гулейко // Економіка і регіон. — 2012. — № 6. — С. 30-34. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2012_6_8.
8. Бондар-Підгурська О. В. Науково-методичний підхід до прогнозування та оцінки ефективності системи управління сталим інноваційним соціально орієнтованим розвитком економіки на основі модернізованого індексу людського розвитку [Електронний ресурс] / О. В. Бондар-Підгурська // Проблеми економіки. — 2015. — № 4. — С. 99-107. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rekon_2015_4_13.
9. Войтко С. В. Індекс державної неспроможності у вимірах сталого розвитку [Електронний ресурс] / С. В. Войтко, Я. Ю. Цимбаленко // Ефективна економіка. — 2015. — № 1. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_1_4.
10. Смерічевський С. Ф. Деякі аспекти побудови індексів виміру сталого розвитку [Електронний ресурс] / С. Ф. Смерічевський, Н. М. Чинкуляк // Менеджер. — 2015. — № 1. — С. 41-45. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzhm_2015_1_8.
11. Харазішвілі Ю. М. Проблеми оцінки та інтегральні індекси сталого розвитку промисловості України з позицій економічної безпеки [Електронний ресурс] / Ю. М. Харазішвілі, В. І. Ляшенко // Економіка України. — 2017. — № 2. — С. 3-23. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2017_2_2.
12. Сергієнко А. В. Оцінка рівня сталого розвитку регіональної економіки з використанням індексного підходу [Електронний ресурс] / А. В. Сергієнко // Часопис економічних реформ. — 2017. — № 1. — С. 102-110. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2017_1_19.
13. Weathering a 'perfect storm' of cascading crises. 25 May 2022 [Electronic resource]. — Access mode: <https://unctad.org/news/blog-weathering-perfect-storm-cascading-crises>.
14. Доклад Генерального секретаря ООН Восстановление после пандемии коронавирусаго заболевания (COVID-19) по принципу "лучше, чем было" с одновременным продвижением вперед на пути к реализации в полном объеме Повестки дня в области устойчивого развития на период до 2030 года (E/2022/57) [Электронный ресурс]. — Режим доступа: [SG report on the theme.pdf](https://www.un.org/News/Press/docs/2022/220501.sgsmr.pdf) ([un.org](http://www.un.org)).
15. Записка Генерального секретаря ООН. Финансирование устойчивого развития (E/FFDF/2022/2) [Электронный ресурс]. — п. 54. — С. 17. — Режим доступа: [E_FFDF_2022_2-RU.pdf](https://www.un.org/News/Press/docs/2022/220501.sgsmr.pdf).
16. Agenda 21 — United Nations Conference on Environment and Development 1992. [Electronic resource]. — Access mode: <http://www.un.org/esa/sustdev/documents/agenda21/index.htm>.
17. "Навстречу зеленой экономике: путь к устойчивому развитию и искоренению бедности" Обобщающий доклад для властных структур [Электронный ресурс]. — ЮНЕП, 2011. — Режим доступа: [www.unep5.pdf](http://www.unep.org/press/docs/2011/01/20110101.pdf) ([cawater-info.net](http://www.cawater-info.net)).
18. UNIDO Green Industry Initiative for Sustainable Industrial Development [Electronic resource] / UNIDO. — Vienna, October 2011. — P. 8. — Access mode: www.unido.org.
19. Towards Green Growth. OECD, 2011. OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264111318-en>.
20. Будущее, которого мы хотим: Резолюция, принятая Генеральной Ассамблеей 27 июля 2012 года [Электронный ресурс]. — Режим доступу: [The future we want : \(un.org\)](http://www.un.org/News/Press/docs/2012/12/20120727.ga.res.en.pdf).
21. A Roadmap for moving to a competitive low carbon economy in 2050: communication from the commission to the European Parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions [Electronic resource]. — COM, 2011. — 112 final. — Access mode: [EN \(europa.eu\)](http://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/COM_2011_112).
22. National Green Growth Strategy and Five-Year Plan Milestones [Electronic resource]. — Access mode: http://17greengrowth.pa.go.kr/?page_id=42450.
23. Communication from the Commission. COM (2010) [Electronic resource]. — 2020. — 37 p. — Access mode: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>.
24. Towards Green Growth: Monitoring Progress: OECD Indicators [Electronic resource] / OECD, 2011. — P. 32. — Access mode: <https://www.oecd.org/greengrowth/48224574.pdf>.
25. Кваша Т. К. Вимірювання зеленого зростання в Україні: концепції, системи індикаторів, досвід формування та перспективи застосування: монографія / Т. К. Кваша, Л. А. Мусіна. — Київ, 2015. — С. 36-86.
26. Мусіна Л. А. Дослідження впливу ресурсоефективності на економічний розвиток в країнах-лідерах зеленої модернізації / Л. А. Мусіна, Т. К. Кваша // Проблеми економіки. — 2014. — № 4. —

- C. 53–61. — Режим доступу: problems-of-economy-2014-4_0-pages-53_61.pdf (problecon.com)
27. Мусіна Л. А. Доповідь про зелену трансформацію на основі показників зеленого зростання ОЕСР / Л. А. Мусіна, Т. К. Кваша. — Київ, 2016. — 60 с. — Режим доступу: Наукова доповідь про зелену трансформацію в Україні | Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (uinte.kiev.ua).
  28. Робота Статистичної комісії, пов'язана з діяльністю щодо здійснення Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 6 липня 2017 р. (A/RES/71/313) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: A/RES/71/313: Work of the Statistical Commission pertaining to the 2030 Agenda for Sustainable Development (un.org).
  29. Transitions Performance Index 2021 [Electronic resource]. — Access mode: <https://ec.europa.eu/assets/rtd/tpi/2021/index.html#chapter2>.
  30. The Green Future Index 2022 | MIT Technology Review [Electronic resource]. — Access mode: The Green Future Index 2022 | MIT Technology Review
  31. Sustainable Development Report 2022 From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond [Electronic resource]. — Access mode: Sustainable Development Report 2022 (sdgindex.org).
  32. GREEN GROWTH INDEX 2020. GGGI TECHNICAL REPORT NO. 16 [Electronic resource]. — Access mode: Green Growth Index — Measuring performance in achieving SDG targets (gggi.org).
  33. Global Green Economy Index™ (GGEI) [Electronic resource]. — Access mode: <https://dualcitizeninc.com/global-green-economy-index/>.
  34. The Global Sustainable Competitiveness Report, 10th edition. October, 2021. GSCI Scores 2021 [Electronic resource]. — Access mode: [vsczhttps://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/downloads/](https://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/downloads/).
  35. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017. [Електронний ресурс]. — вересень 2017. — Режим доступу: [SDGs_NationalReportUA_Web \(2\).pdf](https://sdgs-nationalreportua-web(2).pdf).
  36. Добровільний національний огляд щодо Цілей сталого розвитку в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://ukraine.un.org/uk/151096-dobrovilnyy-natsionalnyy-ohlyad-shchodo-tsiley-staloho-rozvytku-v-ukrayini>.
  37. Global Sustainability Competitiveness Index. Sustainable Competitiveness Index introduction [Electronic resource]. — Access mode: solability.com.
  38. Мусіна Л. А. Методичні рекомендації із розроблення дорожньої карти НТІ для досягнення цілей сталого розвитку України / Л. Мусіна, Т. Кваша // Економічний аналіз. — 2022. — Т. 32. — № 2. — С. 146–160. <https://doi.org/10.35774/econa2022.02.146>.
- ## REFERENCES
1. Kyrychenko, K. I. (2017). Mizhnarodni reitynhy y indeksy v systemi otsiniuvannya rivnia sotsialnykh, ekonomichnykh i politychnykh transformatsii v Ukraini [International rankings and indexes in the system for evaluation of the level of social, economic and political transformations in Ukraine]. *Upravlinnia rozvytkom — Development Management*. 1–2, 18–26. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2017_1-2_5 [in Ukr.].
  2. Ryabchenko, V. I. (2021). Svitohliadna kompetentnist yak chynnyk zabezpechennia sotsialnoi vidpovidalnosti za stalyy rozvytok suchasnoho suspilstva [Worldview competence as a factor of ensuring social responsibility for sustainable development of the modern society]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Filosofski nauky — Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences*. 1 (89), 88–101. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vzdufn_2021_1_10 [in Ukr.].
  3. Tsili Staloho Rozvytku. Ukraina. 2021: monitorynhovy zvit [Sustainable Development Goals. Ukraine. 2021. Monitoring Report]. Retrieved from: [SDGs Ukraine 2021 Monitoring Report ukr.pdf](https://sdgs-ukraine2021-monitoring-report.ukr.pdf) (ukrstat.gov.ua) [in Ukr.].
  4. Strezov, V., Evans, A. & Evans, T. J. (2017). Assessment of the Economic, Social and Environmental Dimensions of the Indicators for Sustainable Development. *Sustainable Development*. 25 (3), 242–253. <https://doi.org/10.1002/sd.1649>.
  5. Venghaus, S. & Dieken, S. From (2019). A few security indices to the FEW Security Index: Consistency in global food, energy and water security assessment. *Sustainable Production And Consumption*. 20, 342–355. <https://doi.org/10.1016/j.spc.2019.08.002>.
  6. de Alba, J.M., & Todorov, V. (2020). Measurement of green industrial performance: an enhanced GIP index. *International Journal Of Environment And Sustainable Development*. 19 (4), 343–366. <https://doi.org/10.1504/ijesd.2020.110636>.
  7. Ilchenko, V. M., & Guleyko, J. O. (2012). Analiz zastosuvannya indeksiv ta indykatoriv staloho rozvytku [Analysis of the use of indexes and indicators of sustainable development]. *Ekonomika i rehion — Economics and Region*. 6, 30–34. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2012_6_8 [in Ukr.].
  8. Bondar-Podhurskaya, O. V. (2015). Naukovo-metodychnyi pidkhid do prognozuvannya ta otsinky efektyvnosti systemy upravlinnia stalym innovatsiynym sotsialno oriientovanyim rozvytkom ekonomiky na osnovi modernizovanoho indeksu liudskoho rozvytku [Scientific and Methodical Approach to Forecasting and Evaluating the Efficiency of the System for Managing Sustainable Innovative Socially Oriented Economic Development Based on a Modernized Human Development Index]. *Problemy ekonomiky — The problems of economy*. 4, 99–107. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2015_4_13 [in Ukr.]. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-43-48>.
  9. Vojtko, S. V., & Tsymbalenko, Y. Y. (2015). Indeks derzhavnoi nespromozhnosti u vymirakh staloho rozvytku [The index of state insolvency as a measuring of steady development]. *Efektivna ekonomika — Efficient economy*. 1. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_1_4 [in Ukr.].
  10. Smerichevsky, S. F., & Chinkulyak, N. M. (2015). Deiaki aspekty pobudovy indeksiv vymiru staloho rozvytku [Some aspects of construction of sustainable development measurement indices]. *Menedzher — Manager*. 1, 41–45. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzhm_2015_1_8 [in Ukr.].
  11. Kharazishvili, Yu. M., & Lyashenko, V. I. (2017). Problemy otsinky ta intehralni indeksy staloho rozvytku promyslovosti Ukrainy z pozytsii ekonomichnoi bezpeky [Problems of Assessment and Integral Indices of Sustainable Development of the Industry of Ukraine from the Standpoint of Economic Security]. *Ekonomika Ukrainy — Economy of Ukraine*. 2, 3–23. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2017_2_2 [in Ukr.].

12. Serhiienko, A. V. (2017). Otsinka rivnia staloho rozvytku rehionalnoi ekonomiky z vykorystanniam indeksnoho pidkholu [Evaluation of the level of sustainable development of regional economics using an index approach]. *Chasopys ekonomichnykh reform — Time description of economic reforms*. 1, 102–110. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2017_1_19 [in Ukr.].
13. *Weathering a 'perfect storm' of cascading crises* (25 May 2022). Retrieved from: <https://unctad.org/news/blog-weathering-perfect-storm-cascading-crises>.
14. UN (2022). *Doklad Generalnogo sekretarya OON Vosstanovlenie posle pandemii koronavirusnogo zaboлевaniya (COVID-19) po printsipu "luchshe, chem bylo" s odnovremennym prodvizheniem vpered na puti k realizatsii v polnom obeme Povestki dnya v oblasti ustoychivogo razvitiya na period do 2030 goda* [Report of the Secretary-General. Building back better from the coronavirus disease (COVID-19) while advancing the full implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development (E/2022/57)]. Retrieved from: SG report on the theme.pdf (un.org) [in Russ.].
15. UN (2022). *Financing for sustainable development: note / by the Secretary-General (E/FFDF/2022/2)*. 24 p. Retrieved from: [E_FFDF_2022_2-RU.pdf](https://www.un.org/development/desa/pubs/2022/04/20220401-en.pdf).
16. UN (1992). Agenda 21. *United Nations Conference on Environment & Development Rio de Janeiro, Brazil, 3 to 14 June 1992*. Retrieved from: [Agenda21.doc \(un.org\)](https://www.un.org/development/desa/pubs/2022/04/20220401-en.pdf).
17. UNEP (2011). *Towards a Green Economy: A Path to Sustainable Development and Poverty Eradication: Synthesis report for power structures*. Retrieved from: [unep5.pdf \(cawater-info.net\)](https://www.unep.org/resources/publication/towards-a-green-economy).
18. UNIDO (2011). *UNIDO Green Industry Initiative for Sustainable Industrial Development*. Vienna. P. 8. Retrieved from: [www.unido.org](https://www.unido.org/publications/2011/01/unido-green-industry-initiative-for-sustainable-industrial-development).
19. *Towards Green Growth* (2011). OECD Publishing. [http://dx.doi.org/10.1787/9789264111318-en](https://dx.doi.org/10.1787/9789264111318-en).
20. *The future we want* : resolution / adopted by the General Assembly Resolution adopted by the General Assembly on 27 July 2012. Retrieved from: [The future we want : \(un.org\)](https://www.un.org/development/desa/pubs/2022/04/20220401-en.pdf).
21. *A Roadmap for moving to a competitive low carbon economy in 2050: Communication from the commission to the European Parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions*. COM (2011) 112 final. Retrieved from: [EN \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32011D112).
22. *National Green Growth Strategy and Five-Year Plan Milestones*. Retrieved from: http://17greengrowth.pa.go.kr/?page_id=42450.
23. European Commission (2010). *Europe 2020: European strategy for smart, sustainable and inclusive growth: Communication from the commission*. COM (2010), 37 p. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>.
24. OECD (2011). *Towards Green Growth: Monitoring Progress: OECD Indicators*. P. 32. Retrieved from: <https://www.oecd.org/greengrowth/48224574.pdf>.
25. Kvasha, T. K., & Musina, L. A. (2015). *Vymiriuvannia zelenoho zrostannia v Ukraini: kontseptsii, systemy indyikatoriv, dosvid formuvannia ta perspektyvy zas-tosuvannia* : monohrafiia [Measurement of green growth in Ukraine: concepts, systems of indicators, experience of formation and prospects of application: monograph]. UkrISTEI, Kyiv, P. 36–86. [in Ukr.].
26. Musina, L. A., & Kvasha, T. K. (2014). *Doslidzhennia vplyvu resursoefektyvnosti na ekonomichnyi rozvytok v krainakh-liderakh zelenoi modernizatsii* [A Study of the Effect of Resource Efficiency on the Economic Development in the Countries that Are Leaders of "Green" Modernization]. *Problemy ekonomiky — The problems of economy*. 4, 53–61. Retrieved from: [problems-of-economy-2014-4_0-pages-53_61.pdf \(problemon.com\)](https://www.problemon.com/2014-4_0-pages-53_61.pdf) [in Ukr.].
27. Musina, L. A., & Kvasha, T. K. (2016). *Dopovid pro zelenu transformatsiiu na osnovi pokaznykiv zelenoho zrostannia OECD* [Report on Green Transformation in Ukraine Based on OECD Green Growth Indicators OECD]. Ministry of economy of Ukraine, 60 p. Retrieved from: [2016_GreenTransformation in Ukraine ENG.pdf \(green-economies-eap.org\)](https://www.green-economies-eap.org/) [in Ukr.].
28. UN (2017). *Work of the Statistical Commission pertaining to the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on 6 July 2017 (A/RES/71/313)*. Retrieved from: [A/RES/71/313: Work of the Statistical Commission pertaining to the 2030 Agenda for Sustainable Development \(un.org\)](https://www.un.org/development/desa/pubs/2022/04/20220401-en.pdf) [in Ukr.].
29. *Transitions Performance Index 2021*. Retrieved from: <https://ec.europa.eu/assets/rtd/tpi/2021/index.html#chapter2>.
30. *The Green Future Index 2022. MIT Technology Review*. Retrieved from: [The Green Future Index 2022 | MIT Technology Review](https://www.mitr.com/en/insights/2022/07/2022-green-future-index/).
31. *Sustainable Development Report 2022 From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond*. Retrieved from: [Sustainable Development Report 2022 \(sdgindex.org\)](https://www.sustainabledevelopmentreport.org/).
32. *Green growth index 2020*. GGGI Technical report No. 16. Retrieved from: [Green Growth Index — Measuring performance in achieving SDG targets \(gggi.org\)](https://www.gggi.org/publications/green-growth-index-2020)
33. *Global Green Economy Index™ (GGEI)*. Retrieved from: <https://dualcitizeninc.com/global-green-economy-index/>.
34. *The Global Sustainable Competitiveness Report*, 10th edition. October, 2021. GSCI Scores 2021. Retrieved from: <https://solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/downloads/>.
35. *Sustainable Development Goals: Ukraine. 2017 National baseline report*. Retrieved from: [SDGs_NationalReportEN_Web.pdf](https://www.un.org/development/desa/pubs/2022/04/20220401-en.pdf).
36. *Voluntary National Review*. Sustainable Development Goals. Ukraine. Retrieved from: [https://ukraine.un.org/uk/151096-dobrovilnyy-natsionalnyy-ohlyad-shchodo-tsiley-staloho-rozvytku-v-ukrayini](https://www.un.org/uk/151096-dobrovilnyy-natsionalnyy-ohlyad-shchodo-tsiley-staloho-rozvytku-v-ukrayini).
37. *Global Sustainability Competitiveness Index*. Retrieved from: [Sustainable Competitiveness Index introduction \(solability.com\)](https://www.solability.com/).
38. Musina, L., & Kvasha, T. (2022). *Metodychni rekomendatsii iz rozroblennia dorozhnoi karty NTI dlia dosiahnennia tsilei staloho rozvytku Ukrainy* [Methodological guidelines for the sti roadmap development to achieve the sustainable development goals of Ukraine]. *Ekonomichnyi analiz — Economic Analysis*, 32 (2), 146–160. <https://doi.org/10.35774/econa2022.02.146> [in Ukr.].

Musina L. A., PhD in Economics, Head of Sector
Kvasha T. K., Head of Department
Kovalenko O. V., Senior Researcher

EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF UKRAINE'S POLICY ON THE WAY TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT ACCORDING TO INTERNATIONAL RATINGS

Abstract. *The geopolitical, economic, environmental and social instability that has increased in recent years in the world requires the development and implementation of an effective sustainable development policy that provides for the adoption of balanced decisions from the standpoint of a fair assessment of the contribution of all three of its components (economic, social and environmental) to the overall result of economic activity and social progress. To assess the policy effectiveness on the Sustainable Development Goals (SDGs) implementation, its achievements and gaps, the positions of Ukraine in international indexes of sustainable / green development were used: New Transitions Performance Index, Green Future Index, Index SDG, Green Growth Index, Global Sustainability Competitiveness Index. The use of several indexes contributes to a more comprehensive and objective analysis. Such an assessment will help to make informed management decisions, taking into account the impact of possible crisis situations. Based on the results of Ukraine's positions analysis in international indexes, it was determined that, despite a significant number of state strategic documents and a large volume of tasks, not all of the 17 SDGs tasks have clear quantitative performance indicators, and the responsibility for their implementation is blurred. This analysis made it possible to identify factors of slow movement towards sustainable development, indicators of such stagnation. Such indicators cover almost all points of resource efficiency: a low share of renewable energy sources and a high share of extractive sources, high water, waste and resource intensity of GDP; the green economic incentives: lack of incentives and finances for the expansion of trade in ecological goods and services, for eco-innovations, extremely low volumes for R&D funding – the source of innovations and technologies; indices of effective management: perception of corruption index, volume of investments in % of GDP, quality of public services; intellectual capital index: quantity of received intellectual property rights per capita, etc. It is proposed to determine the movement activators towards sustainable development during the formation of the science, technology and innovation (STI) road map to achieve the SDGs, which is being developed at Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information within the framework of the relevant UN Global pilot program.*

Keywords: *sustainable development, green growth, global index system, indicators, SDG, Science policy.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Мусіна Людмила Абдрахманівна — канд. екон. наук, завсектору, ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03150; +38 (050) 351-08-84; musina@ukr.net; ORCID: 0000-0002-7706-3451

Кваша Тетяна Костянтинівна — заввідділу, ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03150; +38 (044) 521-00-74; ntatyana@ukr.net; kvasha@uintei.kiev.ua; ORCID: 0000-0002-1371-3531

Коваленко Олександра Вікторівна — с. н. с., ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03150; +38 (067) 404-96-41; kasandra.kovalenko@gmail.com; ORCID: 0000-0001-7657-7867

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Musina L. A. — PhD in Economics, Head of Sector, Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03150; +38 (050) 351-08-84; musina@ukr.net; ORCID: 0000-0002-7706-3451

Kvasha T. K. — Head of Department, Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03150; +38 (044) 521-00-74; kvasha@uintei.kiev.ua; ORCID: 0000-0002-1371-3531

Kovalenko O. V. – Senior Researcher, Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03150; +38(067)-404-96-41; kasandra.kovalenko@gmail.com; ORCID: 0000-0001-7657-7867

